

#VsakDan8Marec / znanost in tehnologija

Predviden čas za izvedbo: 40 minut

Potrebni učni pripomočki: jih ni (po želji lahko glavne ugotovitve zapišete na tablo)

Metoda dela: predstavitev primerov, raziskava, razprava

❖ Cilji učne ure:

- spodbujanje razprave o enakosti spolov in enakih možnosti na področju znanosti in tehnologije;
- spodbujanje razprave o enakosti v vsakodnevnem življenju (spolna neuravnoteženost med poklici, neenako plačilo za enako delo, prepoznanje nasilja v odnosu, samopodoba in nerealnost medijskih podob, različna reprezentacija žensk in moških v popularni kulturi);
- pridobivanje veščin razpravljanja in zagovarjanja svojih stališč in argumentov;
- poznavanje zgodovine in pomena mednarodnega dneva žensk, ki ga obeležujemo 8. marca.

❖ Razlaga za profesorice in profesorje:

Učna ura je pripravljena ob mednarodnem dnevu žensk, vendar jo je mogoče vključiti v pouk tudi med letom. Osrednji cilj učne ure je namreč spodbuditi aktivno razpravo na temo enakosti spolov med dijakinjami in dijaki. Spodbujanju aktivne participacije sta namenjena tako uvodni del ure kot oblika same izvedbe. Uvodni del je namenjen analizi in ugotavljanju prisotnosti znanstvenic, tako v zgodovini kot danes (npr. katere znanstvenice poznamo, kaj so izumile, ipd.) Ugotovitev služi kot uvod v razpravo o tem, zakaj dijakinje in dijaki menijo, da je zastopanost spolov tako različna.

Pogovor profesorica ali profesor razširi na splošno vprašanje o spolnih vlogah v vsakdanjem življenju in zaključi s predstavitvijo zgodovine in pomena Mednarodnega dneva žensk danes.

xx dodatno gradivo za profesorja_ico: priloga 1 - gradivo za učno uro

#VsakDan8Marec / znanost in tehnologija

❖ Učna ura

Uvodni del:

V kratkem motivacijskem nagovoru profesor ali profesorica predstavi namen učne ure: spoznavanje razmerij zastopanosti spolov na različnih področjih življenja. Nato pojasni, da bo razprava o tem izhajala kar s področja predmeta pri katerem se nahajajo (matematika/kemija/biologija/fizika). Dijakinje in dijake vpraša, koliko znanstvenic poznajo oziroma vedo kaj so raziskovale/izumile.

Osrednji del:

Dijakinje in dijaki prejmejo nalogo, naj v učbeniku poiščejo primere. Razdelijo se v skupine, raziskovanje/preštevanje/razmišljanje o znanstvenicah in njihovem delu pa si lahko razdelijo tudi po posameznih zgodovinskih obdobjih.

Dijakinje in dijaki poročajo o svojih ugotovitvah. Sledi razprava o tem, zakaj menijo, da je razmerje takšno. Debato se razširi na primere iz vsakodnevnega življenja- kakšni so stereotipi, kateri poklici so feminizirani/maskulinizirani, kako sami doživljajo delitev po spolu, kakšna je njihova družinska situacija pri gospodinjskem delu, ipd.

Zaključek:

Spol je družbeni konstrukt; nastaja in oblikuje se tekom procesa socializacije, ko posameznik in posameznica preko učenja družbenih (spolnih) vlog ponotranjata pravila obnašanja, ki jih določa družba. Kljub velikim spremembam na področju spolnosti, prava in izobrazbe, se konstantnost v vedenju in položajih moških in žensk še vedno ohranja, saj se tradicionalni vzorci vedenja, stereotipne predstave o spolih ter vrednote določene kulture z ideološko reprodukcijo ohranjajo. Šola ima kot najpomembnejši ideološki aparat pri tem zagotovo velik vpliv. Predvsem je pomembno raziskati, kakšne podobe o spolih in razmerju med spoloma posredujejo učbeniki, ki so eno najpomembnejših sredstev izobraževanja.

Koliko je v njih predstavljenih in obravnavanih znanstvenic, njihovih dosežkov? Koliko se o enaki zastopanosti pogovarjamo skozi prizmo historične obravnave in intersekcionalnega pristopa (rasna, etnična, razredna, ekonomska situacija posameznice, dostop do šolanja, volilna pravica, družinsko in karierno načrtovanje, ipd.), ki so nujno potrebni za destereotipizacijo »nezmožnosti« oziroma »nezainteresiranost« žensk za znanstvene poklice in tehnologijo. Pri vsem tem je potrebno poudariti, da upoštevanje znanstvenih prispevkov žensk ne sme postati izkrivljanje zgodovine; če ženske niso imele (določenih) pravic in če so obstajale nepravčnosti, če do šolanja niso prišle ali se v posameznih disciplinah težko prebile, se mora o tem govoriti, problematizirati in

#VsakDan8Marec / znanost in tehnologija

ozaveščati. Ker je spolna identiteta vezana na kontekst, v katerem smo odrasli in bili vzgajani, moramo že mlade ljudi učiti o družbenem kontekstu, ki vpliva na izbiro poklicev, na diskriminacije, ki jih znanstvenice doživljajo na svojih delovnih mestih in o »nepriljubljenosti« znanosti med žensko populacijo. Kako je ta proces povezan tudi z medijskimi reprezentacijami ženske in ženskega telesa. To bo vplivalo na razvoj njihovega kritičnega stališča do spola kot socialnega konstrukta in njihov pogled na (ne)enakopravnost spolov v znanosti in družbi nasploh. S takšnim načinom učenja in poučevanja bi učedijakinje in dijake vzgojili v bolj kritične, bolj ozaveščene, bolj odgovorne državljanke in državljane za aktivno spreminjanje realnih (še ne povsem enakopravnih) družbenih odnosov in ustvarjanje »boljšega jutri« za vse člane družbe.

❖ Priloga 1: Dodatne povezave na gradiva za profesorico/profesorja

Gradiva za učno uro

<http://radiostudent.si/znanost/znanstveni-komentar/tudi-ena%C4%8Dbe-ima-jo-spol> (Angelika Vižintin)

--- dodatno ---

Posvet Mehanizmi izkoriščanja in diskriminacije v znanosti, MIZZ, 7. 3. 2016

http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_znanost/sektor_za_znanost/dejavnost/komisija_za_zenske_v_znanosti/dejavnosti_komisije/posvet_mehanizmi_izkoriscanja_in_diskriminacije_v_znanosti/

Kakšnega spola je znanost? (prispevek na posvetu Mehanizmi izkoriščanja in diskriminacije v znanosti)

http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/Znanost/doc/Zenske_v_znanosti/Posvet_2016/spol_znanosti_JR.pptx

Povzetek posveta in razprav na njem

<http://radiostudent.si/univerza/kaj-pa-univerza/lepljiva-tla-steklen-strop-in-pu%C5%A1%C4%8Dajo%C4%8De-cevi>

Predstavitve eksperimenta na Univerzi Yale, ki raziskuje učinke spolno determiniranega jezika na percepcijo posameznice_ka

<http://www.yalescientific.org/2013/02/john-vs-jennifer-a-battle-of-the-sexes/>

Ženske v politiki

<http://metinalista.si/zenskevpolitiki/>

Ženske v časopisnih medijih

<http://metinalista.si/december-2016-zenske-v-casopisnih-medijih/>

Ženske v časopisih in revijah

<http://metinalista.si/oktober-2016-zenske-v-casopisih-in-revijah/>

Več podatkov o Mednarodnem dnevu žensk in za Slovenijo pomembnih letnicah

https://sl.wikipedia.org/wiki/Dan_%C5%BEena

O nas:

Društvo za promocijo žensk v kulturi - Mesto žensk
<http://cityofwomen.org/>

Nekaj zanimivih organizacij, ki se ukvarjajo z vprašanji enakosti spolov:

<http://rdecezore.org/>

<http://bodeca-neza.spol.si/>

<http://spol.si/>

<http://www.drustvo-sos.si/>

<http://metadekleta.metinalista.si/>

<https://cipke.wordpress.com/>

<https://lezbicnofeministicnauniverza.wordpress.com/>

<https://vstajnikesocialnedelavke.wordpress.com/>

<http://www.ljudmila.org/lesbo/>

Priprava in oblikovanje učnih ur: Tea Hvala, Ana Čigon, Urška Jež, Teja Reba, Amela Meštrovac.